

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 3/20
Λουξεμβούργο, 14 Ιανουαρίου 2020

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-641/18
LG κατά RINA Rina SpA και Ente Registro Italiano Navale

Ο γενικός εισαγγελέας Szpunar προτείνει στο Δικαστήριο να κρίνει ότι τα θύματα του ναυαγίου πλοίου το οποίο έφερε Παναμαϊκή σημαία μπορούν να ασκήσουν ενώπιον των ιταλικών δικαστηρίων αγωγή αποζημιώσεως κατά των ιταλικών οργανισμών που άσκησαν δραστηριότητες νηογνώμονα και πιστοποιήσεως για το πλοίο αυτό

Στις 3 Φεβρουαρίου 2006, στα διεθνή ύδατα της Ερυθράς Θάλασσας, χίλια και πλέον άτομα υπήρξαν θύματα του ναυαγίου του πλοίου *Al Salam Boccaccio 98*, το οποίο έφερε Παναμαϊκή σημαία.

Το 2013, οι επιζήσαντες και οι συγγενείς των προσώπων που έχασαν τη ζωή τους στο ναυάγιο αυτό άσκησαν ενώπιον του Tribunale di Genova (πρωτοδικείου Γένοβας, Ιταλία), αγωγή ζητώντας από το δικαστήριο αυτό να καταδικάσει τους Rina SpA και Ente Registro Italiano Navale – οργανισμούς που έχουν την έδρα τους στη Γένοβα (Ιταλία) – σε αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας τους και σε ικανοποίηση της ηθικής βλάβης ή της ψυχικής οδύνης που υπέστησαν. Υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι το ναυάγιο οφείλεται στις δραστηριότητες πιστοποιήσεως και ταξινομήσεως του πλοίου που άσκησαν οι οργανισμοί αυτοί¹.

Οι Rina SpA και Ente Registro Italiano Navale διατείνονται ότι ενεργούσαν ως εκπρόσωποι της Δημοκρατίας του Παναμά, κυρίαρχου κράτους, και επικαλούνται το προνόμιο της ετεροδικίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Tribunale di Genova ερωτά το Δικαστήριο εάν, λόγω της ενστάσεως ετεροδικίας, οφείλει να απόσχει από την εκδίκαση της διαφοράς ή εάν οφείλει να εφαρμόσει τον κανονισμό «Βρυξέλλες Ι»² και να ασκήσει τη διεθνή δικαιοδοσία βάσει του τόπου όπου ο οργανισμός κατά του οποίου στρέφεται η αγωγή έχει την κατοικία ή την έδρα του.

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Maciej Szpunar εκτιμά ότι, κατ' αρχάς, τα προδικαστικά ερωτήματα είναι παραδεκτά, μολονότι ένας εκ των διαδίκων επικαλείται το προνόμιο

¹ Οι δραστηριότητες **νηογνώμονα** συνίστανται στη χορήγηση πιστοποιητικού κλάσεως που πιστοποιεί ότι ένα πλοίο έχει κατασκευαστεί σύμφωνα με τους κανόνες της κλάσεως και διατηρείται σε κατάσταση που ανταποκρίνεται σε αυτούς. Η απόκτηση πιστοποιητικού κλάσεως αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την **κανονιστική πιστοποίηση**, που συνίσταται στην έκδοση από το κράτος της σημαίας ή στο όνομα του από οργανισμό εξουσιοδοτημένο για τον σκοπό αυτόν του από τον νόμο προβλεπόμενου πιστοποιητικού. Το πιστοποιητικό αυτό πιστοποιεί ότι το πλοίο πληροί τις απαιτήσεις που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις στον τομέα της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και της πρόληψης της θαλάσσιας ρύπανσης.

² Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός καταργήθηκε με τον κανονισμό «Βρυξέλλες Ια», συγκεκριμένα τον κανονισμό (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1). Ωστόσο, ο κανονισμός «Βρυξέλλες Ι» εξακολουθεί να έχει εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση.

του περί ετεροδικίας, καθόσον **το Δικαστήριο καλείται κυρίως να ερμηνεύσει τον κανονισμό «Βρυξέλλες Ι»**³.

Στη συνέχεια ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει τη νομολογία του Δικαστηρίου⁴ κατά τη οποία το προνόμιο της ετεροδικίας των κρατών, που αναγνωρίζεται από το διεθνές δίκαιο, δεν είναι απόλυτο. Συγκεκριμένα, η ετεροδικία αναγνωρίζεται, εν γένει, όταν η διαφορά αφορά πράξεις που τελούνται κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας. Αντιθέτως, αποκλείεται εάν η υπόθεση αφορά πράξεις που δεν εμπίπτουν στην άσκηση της δημόσιας εξουσίας. Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι **το διεθνές δίκαιο δεν εμποδίζει τους νομοθέτες να θεσπίζουν κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που δύνανται να εφαρμοστούν στις διαφορές στις οποίες ένας εκ των διαδίκων μπορεί να επικαλεστεί την ετεροδικία**. Αυτό που επιτάσσει το διεθνές δίκαιο είναι **ο διάδικος αυτός να μην υπάγεται στη διεθνή δικαιοδοσία χωρίς τη θέλησή του**.

Ο γενικός εισαγγελέας διαπιστώνει ότι το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι» αφορά τις διαφορές που εμπίπτουν στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Εξαιρούνται από το πεδίο αυτό, ιδίως, οι φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις ή η ευθύνη κράτους για πράξεις που τελούνται κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας⁵. Κατά συνέπεια, οι αγωγές με αίτημα την αποκατάσταση ζημίας εμπίπτουν κατ' αρχήν στον κανονισμό «Βρυξέλλες Ι». Ωστόσο, **όταν πράξη για την οποία προβάλλεται η ύπαρξη ευθύνης συνιστά εκδήλωση δημόσιας εξουσίας λόγω της ασκήσεως εξαιρετικών εξουσιών σε σχέση με τους εφαρμοστέους στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών κανόνες, η πράξη αυτή δεν εμπίπτει στις «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» και, επομένως, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»**.

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει, στη συνέχεια, εάν οι δραστηριότητες νηογνώμονα και πιστοποιήσεως πλοίου αποτελούν εκδήλωση δημόσιας εξουσίας. Το γεγονός ότι οι δραστηριότητες αυτές ανατέθηκαν από κράτος, ασκήθηκαν για λογαριασμό και προς το συμφέρον κράτους ή τελέστηκαν για την εκπλήρωση διεθνών υποχρεώσεων κράτους δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη την εκδήλωση δημόσιας εξουσίας και, επομένως, δεν εμποδίζει την εφαρμογή του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι». Ο γενικός εισαγγελέας διαπιστώνει ιδίως ότι η διοίκηση του Παναμά ανέθεσε στους οικείους ιταλικούς οργανισμούς δραστηριότητες τεχνικής φύσεως. Συνεπώς, **οι επίμαχες δραστηριότητες νηογνώμονα και πιστοποιήσεως δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι απορρέουν από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας**⁶. Επομένως, αγωγή για την αποκατάσταση ζημίας που στρέφεται κατά οργανισμών οι οποίοι άσκησαν τέτοιες δραστηριότητες εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι».

Τέλος, ο γενικός εισαγγελέας αναλύει τις επιπτώσεις της ετεροδικίας, υπό την έννοια του διεθνούς δικαίου, επί της ασκήσεως διεθνούς δικαιοδοσίας από τα εθνικά δικαστήρια. **Ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ερμηνεύσει το διεθνές δίκαιο στον βαθμό που αυτό ενδέχεται να επηρεάσει την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης**. Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι **δεν υπάρχει συγκεκριμένος κανόνας του διεθνούς εθιμικού δικαίου – δηλαδή άσκηση πρακτικής που είναι δεκτή ως δεσμευτικός κανόνας**⁷ – ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα σε οργανισμούς ταξινομήσεως και πιστοποιήσεως όπως οι επίμαχοι να

³ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Φεβρουαρίου 2007 στην υπόθεση [C-292/05](#), *Λεχουρίτου* (βλ. [AT 15/07](#)) και της 19ης Ιουλίου 2012 στην υπόθεση [C-154/11](#), *Mahamdia* (βλ. [AT 103/12](#)).

⁴ Απόφαση *Mahamdia* που μνημονεύεται στην υποσημείωση 3 ανωτέρω.

⁵ Η τελευταία αυτή περίπτωση, που προβλέπεται ρητώς στον κανονισμό «Βρυξέλλες Ια» (υποσημείωση 2), είχε ήδη αναγνωριστεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου όταν ήταν σε ισχύ ο κανονισμός «Βρυξέλλες Ι».

⁶ Η ερμηνεία που προτείνει ο γενικός εισαγγελέας συνάδει με την οδηγία 2009/15/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με κοινούς κανόνες και πρότυπα για τους οργανισμούς επιθεώρησης και ελέγχου πλοίων και για τις συναφείς δραστηριότητες των ναυτικών αρχών (ΕΕ 2009, L 131, σ. 47). Η οδηγία αυτή, που τέθηκε σε ισχύ μετά τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά και επομένως δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, αναφέρει στην αιτιολογική σκέψη 16 ότι η ασυλία «αποτελεί δικαίωμα το οποίο δύνανται να επικαλούνται μόνον τα κράτη μέλη ως δικαίωμα αναπόσπαστο της κυριαρχίας και το οποίο επομένως δεν είναι δυνατόν να αποτελέσει αντικείμενο ανάθεσης».

⁷ Κανόνας εθιμικού διεθνούς δικαίου υφίσταται μόνον εάν υπάρχει, μεταξύ άλλων, άσκηση πρακτικής σε συνδυασμό με *opinio juris*, δηλαδή με την αποδοχή ενός κανόνα ως αποτελούντος δίκαιο. Οι οδηγίες της Ένωσης, ακόμη και οι «αιτιολογικές σκέψεις» τους, συμβάλλουν στη θέσπιση ή την αποτύπωση του διεθνούς εθιμικού δικαίου.

επικαλεστούν το προνόμιο της ετεροδικίας των κρατών υπό περιστάσεις όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης.

Σε περίπτωση που το Δικαστήριο δεν συμφωνεί με την ανάλυσή του, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι οι διατάξεις του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι» πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι διασφαλίζουν το δικαίωμα προσβάσεως στη δικαιοσύνη⁸, τηρουμένου ταυτοχρόνως του διεθνούς δικαίου. Ωστόσο, η ετεροδικία συνιστά περιορισμό του δικαιώματος προσβάσεως στη δικαιοσύνη. Ο περιορισμός αυτός, ο οποίος δικαιολογείται από τον σκοπό που ανάγεται στην προώθηση των καλών σχέσεων μεταξύ των κρατών, δεν είναι, εν γένει, δυσανάλογος όταν αντικατοπτρίζει γενικώς αναγνωρισμένες αρχές του διεθνούς δικαίου. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ως προς την ύπαρξη πραγματικής δυνατότητας προσβάσεως στα δικαστήρια του Παναμά, το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήρια δεν αποκλείει επομένως την αναγνώριση από το Tribunale di Genova της ετεροδικίας των Rina SpA και d'Ente Registro Italiano Navale.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

---

⁸ Το δικαίωμα αυτό κατοχυρώνεται με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.